

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P.**, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou F., proti povinnej: **M.**, zastúpená opatrovníčkou Mgr. Ľudmilou Báľentovou, pracovníčkou Okresného súdu Topoľčany, **o vymoženie pohľadávky 322,64 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 12Er/3017/2005, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 29. júna 2012 č. k. 7CoE/65/2012-86, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre z 29. júna 2012 č. k. 7CoE/65/2012-86 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal na Exekútorskom úrade J. dňa 06. 10. 2005 návrh na vykonanie exekúcie proti povinnej na vymoženie pohľadávky 322,64 eur s príslušenstvom, a to na základe exekučného titulu – Notárskej zápisnice založenej v zbierke listín pod číslom N 2689/2005, NZ 26575/2005, ktorú vyhotovil N. dňa 12. 06. 2005 v P. Následne súdny exekútor požiadal o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora Okresný súd Topoľčany poverením č. 5406 007022 * zo dňa 09. 05. 2006.

Okresný súd Topoľčany uznesením z 11. 04. 2012 č. k. 12Er/3017/2005-72 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 57 ods. 1 písm. g) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), § 39, § 22 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že súd považoval notársku zápisnicu zo dňa 12. 06. 2005, ktorá je exekučným titulom za neplatný právny úkon, pretože odporuje zákonu a zároveň zákon obchádza. Podľa názoru súdu v danom prípade existuje reálny rozpor v záujmoch povinného a v záujmoch M., ktorý zastupoval povinného pri spisovaní notárskej zápisnice i keď povinný ho splnomocnil na tento právny úkon ešte v zmluve o úvere. Poukázal na to, že samotné splnomocnenie neobsahuje špecifikáciu právneho záväzku, t. j. výšku pohľadávky a príslušenstva, absentuje špecifikácia poplatku z úveru, trov právneho zastúpenia a trov za spísanie notárskej zápisnice. Ďalej uviedol, že splnomocnený zástupca M. je osoba známa iba oprávnenému a vybraná výlučne oprávneným bez možnosti ovplyvnenia tohto výberu povinným a povinný s touto osobou ani neprišiel do kontaktu a je pre neho absolútne neznáma. Takto vybraná osoba nemôže konať v záujme povinného, ale iba v záujme oprávneného a na základe jeho žiadosti bez toho, aby hájila záujmy povinného. Záujmy splnomocnenca a splnomocniteľa sú diametrálne odlišné, a preto podľa súdu prvého stupňa M. nebol spôsobilý zastupovať dlžníka pri spisovaní notárskej zápisnice a z toho dôvodu je tento právny úkon absolútne neplatný v zmysle §-u 39 OZ a nemôže slúžiť ako exekučný titul.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, napadnutým uznesením z 29. júna 2012 č. k. 7CoE/65/2012-86 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Poukázal na ust. § 57 ods. 1, 2, § 58 ods. 1, § 41 ods. 1, 2, 3 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a § 2 ods. 3, § 22 ods. 1, 2, § 43 Občianskeho zákonníka. Na zdôraznenie správnosti uviedol, že notárska zápisnica ako exekučný titul musí spĺňať zákonom predpísané náležitosti a musí byť spísaná predpísaným spôsobom. Aj pri tomto exekučnom titule je potrebné skúmať, či povinná, ktorá notársku zápisnicu osobne nespísala, ale na spísanie notárskej zápisnice splnomocnila ďalšiu osobu (M.) bola pri tomto úkone riadne zastúpená a či povinnú takéto vyhlásenie o uznaní záväzku obsiahnuté v notárskej zápisnici zaväzuje. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že plnomocnenstvo udelené povinnou M. v zmluve o úvere nie je platným právnym

úkonom, preto M. nemohol pred notárom platne vyhlásiť uznanie záväzku z úverovej zmluvy a súhlasiť s vykonateľnosťou notárskej zápisnice v mene povinnej, a to pre rozpor záujmov splnomocneného zástupcu a zastúpenej. Uvedený rozpor odvolací súd videl v tom, že právny zástupca povinnej, ktorý povinnú pri uznaní dlhu a spísaní notárskej zápisnice zastupoval, bol určený priamo v zmluve o úvere oprávneným, v dôsledku čoho išlo o osobu známou iba oprávnenému a vybranú výlučne oprávneným bez možnosti ovplyvnenia tohto výberu povinnou. Odvolací súd poukázal aj na to, že zastúpenie na základe plnomocenstva vzniklo súčasne s uzavretím zmluvy o úvere, teda v čase, keď žiadny dlh neexistoval, nebola známa ani jeho výška, a preto povinná nemohla ani dlh uznať, či splnomocniť iného na takéto uznanie.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie (ďalej len „dovolanie“), ktoré odôvodnil tým, že:

- súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O. s. p.),
- v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O. s. p.),
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. e/ O. s. p.),
- súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p.),
- konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Poukázal na to, že jednotlivé dôvody podrobne rozvinul už v odvolaní. Odvolaciemu súdu dal do pozornosti to, že v rámci preskúmania notárskej zápisnice ako exekučného titulu je rozsah právomoci okresného súdu daný Exekučným poriadkom a v tejto súvislosti odkazuje na rozhodnutie Ústavného súdu zo dňa 14. marca 2012 sp. zn. I. ÚS 120/2012-12, podľa ktorého vydaniu poverenia predchádza exekučným súdom náležité preskúmanie exekučného titulu a žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie.

V prípade notárskej zápisnice formálna stránka jej vykonateľnosti spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice. Materiálna stránka jej vykonateľnosti spočíva vo vyznačení oprávnenej a povinnej osoby, právneho dôvodu, predmetu a času plnenia a súhlasu povinnej osoby s vykonateľnosťou. Ďalej uviedol, že zákon umožňoval a aproboval notársku zápisnicu, ktorá vznikla z právneho úkonu, predmetom ktorého bolo poskytnutie peňažných prostriedkov a umožňoval jej exekúciu. Zákaz exekúcie zmluvných pokút na základe notárskych zápisníc stanovil zákonodarca až zákonom č. 384/2008 Z. z. a až od 15. októbra 2008, a to len vo vzťahu k notárskym zápisniciam spísaným pred týmto dňom.

Ďalej dovolateľ polemizoval so závermi odvolacieho súdu, že udelené plnomocenstvo nemohlo spôsobiť pre oprávneného nepomernú výhodu oproti stavu keby plnomocenstvo dojednané nebolo vôbec, nakoľko udelením plnomocenstva povinný dobrovoľne preniesol na tretiu osobu oprávnenie uznať svoj dlh vo forme notárskej zápisnice ako exekučného titulu.

Dovolateľ tvrdí, že súd sa vôbec nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nezdôvodnil prečo považuje za nerijateľnú podmienku v zmluve o úvere práve splnomocnenie ako jednostranný právny úkon, ktorým dlžník dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda, aby v jeho mene uznal dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva. Dovolateľ má za to, že v danom prípade je nutné požiadať o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte tohto sporu Súdny dvor Európskej únie.

V dovolaní oprávnený tiež navrhol prerušiť dovolacie konanie podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s ust. § 243c O. s. p. a na základe článku 267 tretí odsek Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť Súdnemu dvoru ES nasledovné prejudiciálne otázky:

1/ Je možné za neprijateľnú zmluvnú podmienku považovať aj jednostranný právny úkon spotrebiteľa, ktorý má možnosť kedykoľvek odvolať a ktorým dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda, aby v jeho mene uznala v rámci zmluvy o úvere dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva a na tomto základe zamietnuť exekúciu pohľadávky plynúcej z tejto zmluvy ?

2/ Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujúc vnútroštátne procesné a aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni reálnej vymožitelnosti existujúcej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi ?

Návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dovolateľ odôvodnil tým, že Súdnemu dvoru ES by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky. Napokon navrhol, aby dovolací súd podľa § 243 O. s. p. rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia Krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p. skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu.

V zmysle § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V zmysle § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie

po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol oprávnený dovolaním nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p. Dovolanie oprávneného preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. procesne prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a so zreteľom na povinnosť odvolacieho súdu vyplývajúcu z § 242 ods. 1 O. s. p. sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia oprávneného, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Vadou konania, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo podať, predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide tak aj vtedy, ak súd o procesnom návrhu účastníka nerozhodol.

Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že oprávnený vo svojom odvolaní (č. 1. 75 spisu) podanom proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa tiež navrhol, aby v prípade, ak sa všeobecný súd nestotožní s ústavne súladnou interpretáciou ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku postupom podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. konanie prerušil a podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh o súlade ust. § 44 ods. 2 veta prvá a druhá Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky pre rozpor s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok.

Z obsahu spisu dovolací súd tiež zistil, že odvolací súd o tomto procesnom návrhu oprávneného na prerušenie konania nerozhodol a v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré sa s návrhom na prerušenie konania nezaoberal. Uvedeným postupom tak odvolací súd odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

Zistená vada konania súčasne zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Táto procesná vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté takouto procesnou vadou nie je možné považovať za správne.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods. 2 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní súd rozhodne aj o podanom procesnom návrhu oprávneného na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. na č. l. 94 spisu.

Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalšími námietkami oprávneného uvedenými v dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 28. apríla 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová